100 DE ANI DE LA PRIMUL CONCURS – OFICIAL – DE ATLETISM ÎN ROMÂNIA
70 DE ANI DE LA CONSTITUIREA FORULUI ATLETIC DIN ȚARA NOASTRĂ

Potrivit documentelor vremii, primul concurs de atletism în România a avut loc în anul 1882, adică **exact cu un secol în urmă !** El s-a datorat inițiativei unui tînăr farmacist bucureștean, **Louis Schmettau**, care, în timpul studiilor, la Viena, participase la diferite concursuri de viteză și în care, nu o dată, obținuse victoria. La București el a reușit să adune un grup de 30—40 de elevi de la liceele „Sf. Sava" și „Matei Basarab", cu care a înființat prima „Societate română de alergări pe jos".

IOLANDA BALAȘ

În cadrul acesteia, potrivit practicilor sportivilor străini, „atleții" bucureșteni participau la diferite antrenamente, pe aleile Cișmigiului sau la „Șoseaua" (șos. Kiselef), din martie pînă în iunie 1882, cînd a avut loc primul concurs, la care ne-am referit. Era vorba de o competiție pe două zile, cuprinzînd probe de alergări pe 100 m, 200 m, 300 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 200 m garduri și 350 m obstacole. În prima zi au concurat elevii din „cursul superior", în ziua a doua, cei din „cursul inferior". De remarcat că la ultima probă Schmettau a alergat încărcat cu... 3 kg de plumb pentru ca, în acest fel, să echilibreze, cît de cît, întrecerea.

„Societatea română de alergări pe jos" a fost desființată însă în 1885 și, odată cu ea, competiția pe care o organizase. Sămînța odată aruncată a prins însă a rodi, într-un loc sau altul, în București și în alte colțuri ale țării. Din noianul de întîmplări atletice, reținem pe aceea din anul 1907. Cu prilejul comemorării bătăliei de la Leipzig, în cadrul concursurilor sportive, studentul român Lazăr Breyer a cîștigat finala la 100 m în 11.3/5 s, în fața a 14 concurenți și a ...10 000 de spectatori.

Ziarele și revistele bucureștene anunță organizarea a tot felul de campionate : „Universul" din 27 august 1908 : „Ieri au avut loc cursele pe jos pentru campionatul României" (Lazăr Breyer a cîștigat la 100 m, dar și la.. 2000 m!), „Revista Automobilă" din august 1910 comentează „campionatul alergărilor pe jos din țară" concurs de o deosebită amploare, la care bucureșteanul I. Sfetescu a cîștigat la 100 m, iar cîmpineanul G. Cristinel a învins la 2 000 m. Acestea, și încă altele, au fost doar precursoare ale primelor, cu adevărat, campionate naționale, desfășurate la București, la 8 iunie 1914, pe stadionul F.S.S.R. (Federația societăților sportive din România), actualul Stadion al tineretului, care a fost inaugurat cu acel prilej.

1914. Iată numele primilor campioni ai României : 100 m — **T. Seceleanu 12,0, 200 m — Seceleanu 25,4, 400 m — Seceleanu 57,2, 800 m — R. Schmettau 2:18,8, 1 500 m — W. Brandl 4:59,2, 200 mg — Schmettau 31,6, lungime — Schmettau 5,83, fără elan — I. Terzief 2,83 m, înălțime — I. Constantinescu 1,50 m, fără elan — Constantinescu 1,25 m, prăjină — Brandl 2,70 m, greutate — P. Sonda 9.83 m, disc — D. Săvulescu 27,23 m, suliță — Schmettau 37,90 m.**

În 1916 a fost organizat, la București, primul campionat național de cros (8 000 m — **C. Dumitrescu** și echipa **Stadiul Român** s-au clasat primii). În acel an, de asemenea, a fost întocmit întîiul calendar săptămînal de concursuri (!), și s-a recomandat cluburilor ca antrenamentele atleților să se facă în tot timpul anului ; s-a instituit „Concursul pentru titlul de atlet complet" și „Concursul micilor atleți" (pentru copii de 11—14 ani).

În 1919 un grup de atleți români a participat, la Paris, la Jocurile militare interaliate. Cu excepția unui loc 6 la ștafeta 2+4+8+1 600 m, în rest rezultatele au fost foarte slabe. Cu

MIHAELA PENEȘ

acest prilej însă atletul Ion Constantinescu a adus în țară prima pereche de pantofi cu cuie !...

În 1921 s-au desfășurat la Cluj campionatele naționale cu participarea atleților din toate provinciile României, de asemenea au avut loc primele concursuri atletice feminine (în program figura numai săritura în înălțime !). Au fost omologate, în mod oficial, primele recorduri naționale, dar s-a ținut seama și de performanțe „record" anterioare.

În 1922 s-au înființat comisii de atletism regionale, care organizează campionate regionale. La 7 iunie, la Belgrad, a avut loc primul meci inter-țări (Iugoslavia — România 46—32).

În 1925 au avut loc la Brașov primele campionate naționale feminine (75 m — **Nirisch 11,0**, înălțime — **Petri 1,35 m**, lungime — **Braun 4,34 m**, greutate — **Kilici 6,99 m**, disc — **Kilici 21,47 m**, suliță — **Birtler 19,23 m**). Un an mai tîrziu a fost inaugurat la București stadionul din Dealul Spirii (actualul Stadion al Republicii), gazdă fidelă și de nădejde a multor și însemnate competiții ale atletismului nostru. După încă un an, la Arad s-au desfășurat primele campionate naționale de juniori, iar în 1928 este consemnată prima participare atletică românească, la Jocurile Olimpice de la Amsterdam. În același an au avut loc : **primul campionat de decatlon (campion Virgil Ioan — viitorul președinte al F.R.A.) și cele dintîi competiții feminine de marș!** În sfîrșit, să notăm, în 1929, participarea la prima ediție — experimentală — a Jocurilor Balcanice, la Atena... Alte date de premiere : 1947 — campionatele naționale feminine de cros (senioare și junioare) la București, 1948 — campionatele naționale de junioare, la Brașov și prima ediție a Campionatelor internaționale ale României. **Cu mîndrie consemnăm organizarea de către ziarul nostru a primei competiții de cros cu caracter de masă,** premergătoare unor mari întreceri organizate de atunci an de an.

1912 – Constituirea „Comisiei de alergări pe jos și concursuri"

Ne-am grăbit însă puțin, așa că trebuie să facem cale-ntoarsă cu 2 ani, nu de alta dar de anul 1912 se leagă alte două evenimente foarte importante ale atletismului nostru. La 26 și 27 mai a avut loc pe hipodromul din București cel dintîi campionat inter-școlar de atletism, competiție care s-a bucurat de mult succes, *iar la 1 decembrie a fost înființată F.S.S.R. În cadrul acesteia, prima comisie care a fost constituită a fost cea de atletism, „alergări pe jos și concursuri", care-și propunea „cooptarea în rîndurile sale a unor oameni iubitori care să organizeze și să îndrume activitatea legată de practicarea atletismului".* Denumirea de „alergări pe jos" explică, în fapt, interesul major pentru aceste probe, iar cea de „concursuri" nu se referă la competițiile atletice propriu-zise, ci reprezintă după opinia noastră traducerea cuvîntului francez „concours", care desemnează în limbaj atletic categoria probelor de sărituri și aruncări !

De-a lungul anilor acest organism a avut mai multe denumiri, cea de Federație română de atletism datînd de la 2 noiembrie 1929. La acea dată F.S.S.R. a fost înlocuită de U.F.S.R. (Uniunea Federațiilor Sportive din România), care a decis schimbarea denumirii comisiilor pe ramură de sport în federații sportive. Trebuie arătat însă că în anul 1923 forul atletic român se afiliase la I.A.A.F. (Federația internațională de atletism amator). De asemenea, încă un fapt important este și acela că **la constituirea sa, în 1912, forul atletic român a fost al 22-lea existent, oficial, în întreaga lume !**

Organizarea Comisiei de atletism și apoi a Federației a răspuns necesităților diferitelor perioade ale activității acestei importante ramuri sportive și s-a bucurat de sprijinul unor oameni inimoși și pasionați. La conducerea forului atletic s-au succedat : Ion Cămărășescu (1912—15), George Iconomu (1915—18), Grigore Caracostea (1919—23), Aurel Leucuța (1924—26), G. Caracostea (1929—32), Emil Pălăngeanu (1933—34), I. Cămărășescu (1935—38), Em. Pălăngeanu (1939—40), Teodor Popovici (1940—41), Virgil Ioan (1941—44), Ioan Balcu (1945), V. Ioan (1946—48), Anton Ionescu (1948—49), Miron Constantinescu (1949—53), Manea Mănescu (1953—55), Mihail Florescu (1955—62), Emil Ghibu (1962—67), M. Florescu (1967—82), Marin Iliescu (1982).

1914 – Primul campionat național al seniorilor

Principala îndatorire a forului atletic a fost dintotdeauna organizarea, propagarea și desfășurarea activității. Cum am arătat, primul campionat național a avut loc în anul

1944 – O adevărată „explozie" de calitate !...

Actul revoluționar, de importanță istorică pentru poporul român, înfăptuit la 23 August 1944, a marcat o cotitură deosebită și în activitatea de educație fizică și sport, partidul comuniștilor acordînd acestei activități toată atenția și un sprijin multilateral, punînd-o la îndemîna maselor de oameni ai muncii, a întregului nostru tineret. O atenție specială a fost acordată atletismului, sport de importanță majoră în sistemul nostru de educație fizică, marcînd, sub toate aspectele, un salt de calitate cu totul impresionant. Exceptînd pasiunea statornică a oamenilor atletismului, aceia de ieri și astăzi, în rest nu se poate face nici un fel de apropiere între activitatea de dinainte și cea de după 23 August 1944. Începînd cu, să zicem, baza materială și încheind cu rezultatele atleților, în absolut toate domeniile au fost înregistrate sporuri de mare valoare. Și cum cele mai spectaculoase lucruri în atletism sînt performanțele, care oglindesc, în fapt, atîtea și atîtea alte „amănunte" (selecție, antrenori, procesul de instruire, baza materială, cluburi etc.), ne vom referi, în cele ce urmează, la cîteva dintre marile realizări ale atletismului nostru :

JOCURI OLIMPICE : 5 medalii de aur, 4 medalii de argint, 3 medalii de bronz, 2 locuri IV, 5 locuri V, 6 locuri VI.

RECORDURI OLIMPICE : 5

CAMPIONATE MONDIALE : 2 medalii de aur, 2 medalii de argint, 1 medalie de bronz.

RECORDURI MONDIALE DE SENIORI : 25.

RECORDURI MONDIALE DE JUNIORI : 17.

CAMPIONATE EUROPENE (în aer liber) : 2 medalii de aur, 11 medalii de argint, 2 medalii de bronz.

Criterii, jocuri și campionate europene (pe teren acoperit) : 8 medalii de aur, 9 medalii de argint, 15 medalii de bronz.

RECORDURI MONDIALE DE SALĂ : 6.

Toate acestea sînt realizări ale ultimilor decenii din secolul de atletism — competițional — în România !

ATLETISMUL ROMÂNESC la ora aniversărilor

DE MÎINE, LA BUCUREȘTI, A 41-a BALCANIADĂ

● Cea mai veche competiție regională a atletismului mondial ● Dezvoltare valorică impetuoasă, în ultimele decenii ● Campioni olimpici și alți mari atleți provenind din acest colț de lume ● Jocurile din 1982, o nouă etapă în creșterea calității performanțelor

VIORICA VISCOPOLEANU

Condițiile geografice și, evident, cele istorice au dus la strîngerea legăturilor popoarelor din acest colț de lume care este peninsula Balcanică, inclusiv pe tărîmul sportului. Am făcut această precizare privind sportul pentru că acesta a demonstrat cum nu se poate mai bine ce poate însemna întrecerea pașnică, buna înțelegere. Ei bine, acești Balcani, considerați de politicienii altor vremi ca fiind „butoiul cu pulbere al Europei", au dat la iveală, prin cooperare pașnică, Jocurile Balcanice, o adevărată instituție sportivă, unică în istoria de multe secole a sportului mondial. Căci Jocurile Balcanice de atletism (apoi de fotbal și apoi la peste 20 de ramuri sportive) au fost atunci, la instituționalizarea lor, în 1929, prima competiție cu caracter regional din întreaga lume a sportului, o competiție trainică și viabilă, care a trecut, cum se spune, cu fruntea sus, prin destule momente dificile.

Jocurile Balcanice s-au născut — ei bine, da ! — dintr-o... neputință ! Neputința atleților din țările „peninsulei" de a obține, cît de cît, rezultate pe măsura adversarilor în disputele din arenele olimpice. Și cum gustul înfrîngerii este totdeauna amar, s-au gîndit oficialii sportivi balcanici, prezenți la J.O. din 1928, la Amsterdam, să-l mai îndulcească ! Și au discutat problema aceasta pe toate fețele, ajungînd la concluzia că, pentru curmarea acelei „neputințe", între altele, pentru creșterea valorii sportive, atleții balcanici au nevoie, înainte de toate, de o competiție a lor, un fel de școală, la care să învețe și, an de an, să se prezinte la examen !

Răspunzînd inițiativei lui Mihail Rinopoulos, președinte al SEGAS (forul atletic din Grecia), delegații federațiilor din Bulgaria, România și Turcia, prezenți la Amsterdam, au hotărît punerea pe picioare, cu titlu experimental (n.n. — oamenii, pur și simplu, s-au speriat de propria lor îndrăzneală în gîndire !), a unei competiții atletice, care să fie găzduită de Grecia, țară, oricum, mult mai avansată în acest domeniu și care avea experiența organizării primei Olimpiade a erei moderne, în 1896, și a unui „jubileu olimpic", în 1906.

Așadar, la 27 septembrie 1929, în sala Comitetului Olimpic Elen, reprezentanții Bulgariei, Iugoslaviei, României și Greciei au semnat actul oficial de constituire a Jocurilor Balcanice, intitulat cum nu se poate mai simplu : ACORD. Documentul, semnat pentru România de regretatul Octav Luchide, stipula, printre altele, organizarea anuală a competiției, căreia i s-a stabilit cadrul regulamentar și tehnic, în linii mari valabil pînă astăzi !

★

Desfășurarea întrecerilor experimentale, pe marele stadion atenian Panathinaikos, au prilejuit un mare succes la debutul competiției balcanice. Între atleții victorioși, a căror frunte a fost împodobită tradițional, cu ramuri de măslin, s-au aflat și tineri sportivi români : Dumitru Paveliuc, cîștigătorul probei de 5 000 m, și componenții echipei de ștafetă de 1600+800+400+200 m. Și, pe deplin satisfăcuți de reușita întrecerilor, a succeselor personale, atleții balcanici și-au dat întîlnire, după un an, tot în orașul de la poalele Acropolei.

Din 1930 a început lungul șir al Balcaniadelor pe care doar vicisitudinile războiului mondial l-au întrerupt, după care însă competiția și-a continuat drumul, mai puternică, mai strălucitoare.

Primele ediții ale Balcaniadei au avut loc la Atena, oraș cu mari disponibilități organizatorice pe tărîmul atletismului, dar în 1934 și 1935 Zagrebul și, respectiv, Istanbulul se încumetă — și reușesc cu brio — să găzduiască întrecerile.

În 1937 a fost rîndul Bucureștiului s-o facă. Și eforturile n-au fost zadarnice pentru că, ce mai vorbă, Balcaniada aceea de pe stadionul din Dealul Spirii, al Academiei Naționale de Educație Fizică, avea să rămînă cel mai important moment — considerat chiar ca un punct de referință ! — al atletismului nostru dinainte de Eliberare. Organizarea foarte bună, primirea călduroasă și îndatoritoare pentru toate delegațiile participante, întrecerile spectaculoase și, peste toate, buchetul neașteptat de victorii ale atleților noștri au făcut ca tradiționala superioritate elenă să fie, pentru prima oară, amenințată, căci echipa Greciei a totalizat 120 p iar cea a României 104 p ! Au obținut atunci victorii, mult aplaudate de un public cald, care descoperea frumusețea incomparabilă a gestului atletic : **Artemon Ghițescu 100 m — 10,9, Nicolae Iordache 200 m — 21,9 și 400 m — 49,1, Cristea Dinu 10.000 m — 32:43,4, Nicolae Gurău greutate — 14,31 m și Francis Nemeș, Iordache, Adalbert „Pițu" Kovacs și Ghițescu**, componenți ai ștafetei de 8+4+2+100 m.

În cele 11 ediții ale J.B.A. care s-au desfășurat pînă la începerea conflagrației mondiale au obținut victorii următorii atleți români : Lazăr **Bodea** 37,98 m la ciocan și Nicolae **Ilie** 3.14:04,6 la maraton în 1930, **Alexandru Fritz** 14,16 m la greutate și **Petre Havaleț** 39,76 m la disc în 1931, Francisc Nemeș 51,4 la 400 m și Ludovic Gall 3.20:41,0 la maraton în 1932, același Gall 3:02:41,0 în 1933 și 3.07:40,0 în 1934, Cristea Dinu 5 000 m 15:51,8 și Bondoc Ionescu-Crum 6,82 m la lungime în 1936, **Dinu** 10.000 m — 32:15,2 în 1938 și **Pompiliu Stoichițescu** 6,83 m la lungime în 1939.

Aceste Balcaniade, fără excepție, au fost însă apanajul atleților greci care le-au dominat autoritar și le-au cîștigat, de cele mai multe ori, detașat. Este semnificativ, în această privință, și faptul că ei au obținut aproape 150 de victorii individuale, unele dintre acestea însoțite și de performanțe notabile, cum au fost 14,8 s la 110 mg a lui **Hristos Mantikas** în 1934 sau 53,9 s la 400 mg, tot a lui, în 1937, ori 50,11 m la aruncarea discului a lui **Nikolaos Syllas** în 1939. Era mult, desigur, față de... 1928, dar încă prea puțin !

★

Cu totul altă situație întîlnim la reluarea J.B.A., după război, și aceasta se datorește într-o foarte mare măsură aportului calitativ al atleților din **România** și **Bulgaria**, dar și al celor din **Iugoslavia**, **Grecia** și **Turcia**, care au înregistrat la rîndu-le progrese notabile. De unde, înainte de război, un performer autentic, de valoare internațională, europeană și mai ales mondială, era o foarte mare raritate, în anii din urmă numărul acestora a ajuns de-a dreptul impresionant. N-avem acum intenția să vă prezentăm lungul șir al performerilor de marcă pe care i-au dat Balcanii, dar tot vom aminti că din acest colț de lume s-au ridicat campioni olimpici precum **Iolanda Balaș, Mihaela Peneș, Viorica Viscopoleanu, Lia Manoliu** și **Ivanka Hristova**, precum și mulți medaliați cu argint și bronz între care, **Ruhi Sarialp** (Turcia — III triplu) în 1948, **Franjo Mihalici** (Iugoslavia — III maraton) și **Georgios Roubanis** (Grecia — III prăjină) în 1956, **Ileana Silai** (România — II 800 m) în 1968, **Valeria Ștefănescu** (România — II 100 mg), **Argentina Menis** (România — II disc), **Diana Iorgova** (Bulgaria — II lungime), **Iordanka Blagoeva** (Bulgaria — II înălțime), **Vasilka Stoeva** (Bulgaria — III disc) **în 1972, Nikolina Ștereva** (Bulgaria — II 800 m), **Maria Vergova** (Bulgaria — II disc) în 1976,

LIA MANOLIU

Petar Petrov (Bulgaria — III 100 m) în 1980 etc. De aici, din Balcani, s-au afirmat recordmani mondiali și continentali, numeroși campioni europeni, în aer liber și în sală, campioni europeni de juniori etc. Dealtfel, ni se pare foarte edificator faptul că pe lista celor mai bune performanțe ale atleților din Balcani figurează cîteva cifre cu totul deosebite, printre care și unele care sînt sau au fost recorduri mondiale : 7,20 m la lungime **Vali Ionescu**, 21,89 m la greutate **Ivanka Hristova**, 71,80 m la disc **Maria Vergova-Petkova**, 71,88 m la suliță **Antoaneta Todorova** etc.

Toate acestea au contribuit la întărirea prestigiului competiției balcanice, care a devenit, astfel, nu doar cea mai veche dintre competițiile regionale ale atletismului mondial, ci și una dintre cele mai valoroase. Această valoare, care exprimă nemijlocit creșterea calitativă a însăși activității atletice în fiecare din țările „peninsulei", este tot mai evidentă de la o ediție la alta.

Și aceasta se va întîmpla, sîntem siguri, și acum la București, la întrecerile celei de a 41-a ediții a Balcaniadei care va fi găzduită de marele stadion din parcul sportiv „23 August", care, în treacăt fie spus, se arată a fi o gazdă tot mai bună pentru disputele atleților.

★

În anii care s-au scurs de la reluarea șirului Balcaniadelor, cum am arătat, o contribuție însemnată la succesul competiției și-au adus și reprezentanții atletismului nostru. **În afara celor ale căror nume, într-un fel sau altul, le-am amintit astăzi, aici, fie-ne permisă acum evocarea unora dintre performerii noștri care, prin eforturile lor, au dat strălucire disputelor : alergătorii de fond Constantin Grecescu, Andrei Barabaș, Nicolae Mustață și Gheorghe Cefan,** viteziștii **Gheorghe Zamfirescu și Valeriu Jurcă, săritorul Adrian Samungi, aruncătorii Alexandru Bizim, Gheorghe Popescu, Gh. Costache, Nicolae Bindar, Iosif Nagy,** decatlonistul **Vasile Bogdan,** precum și atletele **Ioana Luță-Tintorescu, Mariana Goth-Condovici, Florica Oțel, Ana Roth-Sălăgean, Olimpia Cataramă, Elena Țăriță** etc.

★

Această competiție, cum am arătat o adevărată instituție sportivă, a fost, pentru atîtea și atîtea generații de atleți, școală, dar și mijloc de consacrare internațională, o permanentă posibilitate de verificare concretă a activității de selecție și instruire din atletismul fiecăreia din țările balcanice și, mai presus de toate, a fost, este și va fi o dispută prietenească, între atleții și atletele din Albania, Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia. Pentru cei mai vîrstnici, care au îmbătrînit odată cu... Balcaniada, nu există o mai mare bucurie, în această privință, decît aceea de a vedea că marea competiție pe care, într-un fel sau altul, au slujit-o, an de an, a atins strălucirea de astăzi.

RECORDURILE JOCURILOR BALCANICE

BĂRBAȚI

100 m	10,19	Petar Petrov (B)	Ankara 1977
200 m	20,71	Nicolaus Angelopoulos (G)	Sofia 1980
400 m	45,64	Zeljko Knapici (I)	Sarajevo 1981
800 m	1:45,73	Luciano Susanj (I)	Sofia 1974
1 500 m	3:40,4	Petre Lupan (R)	Izmir 1972
5 000 m	13:42,4	Michael Koussis (G)	Salonic 1978
10 000 m	28:19,52	Ilie Floroiu (R)	Celje 1976
Maraton	2.16:25,0	Franjo Mihalici (I)	Belgrad 1956
3 000 m ob.	8:26,9	Paul Copu (R)	Atena 1979
110 mg	13,68	Plamen Krastev (B)	Sarajevo 1981
400 mg	49,44	Rok Kopitar (I)	Sofia 1980
20 km marș	1.27:23,60	Alik Basrief (B)	Sarajevo 1981
Lungime	8,27	Nenad Stekici (I)	Atena 1979
Triplu	17,04	Dimitrios Michas (G)	Sarajevo 1981
Înălțime	2,21	Vasilios Papadimitriou (G)	Atena 1972
		Vasa Komnenici (I)	Sofia 1980
Prăjină	5,50	Ivo Ioncev (B)	Sarajevo 1981
Greutate	20,32	Valin Stoev (B)	Sofia 1974
Disc	65,50	Velko Velev (B)	Atena 1979
Suliță	84,68		Celje 1976
Ciocan	72,94	Emanuel Dulgherov (B)	Sofia 1980
Decatlon	7 838	Atanas Andonov (B)	Sofia 1980
4×100 m	39,33	Bulgaria	Sofia 1974
4×400 m	3:05,32	Iugoslavia	Sofia 1974

FEMEI

100 m	11,15	Stefka Popova (B)	Sofia 1980
200 m	22,89	Liliana Ivanova (B)	Salonic 1978
400 m	58,98	Jelica Pavlicici (I)	Sofia 1974
800 m	1:57,5	Svetla Zlateva (B)	Atena 1973
1 500 m	3:57,4	Totka Petrova (B)	Atena 1979
3 000 m	8:47,51	Maricică Puică (R)	Salonic 1978
100 mg	13,15	Valeria Ștefănescu (R)	Sofia 1974
400 mg	56,68	Iordanka Filipova (B)	Salonic 1978
Lungime	6,70	Diana Iorgova (B)	Izmir 1972
Înălțime	1,95	Ludmila Jeceva (B)	Sarajevo 1981
Greutate	21,11	Verginia Veselinova (B)	Sofia 1980
Disc	69,00	Maria Petkova (B)	Sofia 1980
Suliță	67,10	Eva Zörgö-Raduly (R)	Atena 1979
Heptatlon	5 796	Emilia Penceva (B)	Sarajevo 1981
4×100 m	43,81	Bulgaria	Sofia 1980
4×400 m	3:27,8	Bulgaria	Sofia 1980

CLASAMENTE BALCANICE

după numărul de puncte

	Total	Bărbați	Femei
1. România	7 225,5	4 356,5	2 869
2. Iugoslavia	7 070,5	5 069,5	2 001
3. Bulgaria	6 500	3 762	2 738
4. Grecia	5 051,5	4 587,5	464
5. Turcia	1 455,5	1 341,5	114
6. Albania	53	38	15

după numărul titlurilor cîștigate

	Total	Bărbați	Femei
1. Iugoslavia	335	264	71
2. România	316	184	132
3. Bulgaria	282	157	125
4. Grecia	240	238	2
5. Turcia	35	33	2
6. Albania	–	–	–

CALEIDOSCOP – Balcaniadele atletice

„Jurăm ca la Jocurile Balcanice de atletism să concurăm în mod loial, să respectăm regulamentele care le conduc, să participăm în spirit prietenesc, pentru gloria sportului și onoarea țărilor noastre !"
JURĂMÎNTUL BALCANIC
(se rostește în cadrul Festivității de deschidere la fiecare ediție a J.B.A.)

În diverse colțuri de lume au loc astăzi fel de fel de competiții sportive, așa numitele competiții regionale. Prima dintre acestea au fost Jocurile Balcanice de atletism, experimentate în 1929 și oficializate în 1930. Ediția a 41-a a acestei, într-adevăr, tradiționale manifestări atletice internaționale are loc, de mîine pînă duminică, în Capitală...

★ Este a șasea oară cînd Bucureștiul găzduiește întrecerile atleților din Balcani. Precedentele ediții au avut loc în 1937, 1959, 1964, 1970, 1975 și fiecare în parte și toate la un loc s-au bucurat de mult succes, ceea ce credem că se va întîmpla și acum.

★ Celelalte 35 de ediții au fost organizate de următoarele orașe : 13 ori — Atena (1930, 1931, 1932, 1933, 1936, 1939, 1953, 1957, 1960, 1965, 1968, 1973, 1979), 5 ori — Sofia (1958, 1963, 1969, 1974, 1980), 4 ori — Istanbul (1935, 1940, 1955, 1967) și Belgrad (1938, 1954, 1956, 1961), 2 ori — Zagreb (1934, 1971), Ankara (1962, 1977) și Sarajevo (1966, 1981), 1 dată Izmir (1972), Celje (1976) și Salonic (1978).

★ **Fiind adoptată propunerea Federației române de atletism, începînd din anul 1957, în paralel cu întrecerile masculine, au fost organizate și întreceri feminine. De atunci, fără întrerupere, disputele fetelor s-au desfășurat an de an, cu un mare succes, uneori chiar mai mare decît cel al băieților.**

★ **Singurele recorduri mondiale înregistrate la Balcaniade au fost realizate, dealtfel, de atlete! În 1959, pe Stadionul Republicii, Iolanda Balaș a trecut peste ștacheta înălțată la 1,85 m (ce uriașă ni se părea atunci această înălțime !), iar în 1972, la Izmir, Argentina Menis a aruncat discul la 66,58 m (un zbor care părea că nu se mai termină !). Din păcate, recordul** Argentinei a fost doar de scurtă durată deoarece, chiar în aceeași zi, la Moscova, Faina Melnik a obținut 66,76 m. În sfîrșit, în august 1973, pe stadionul Karaiskakis din Atena, semifondista bulgară Zvetla Zlateva a alergat 1:57,5 (1:57,48) îmbunătățind cu o secundă recordul vest-germancei Hildegard Falck.

★ Steagul bleu al Jocurilor Balcanice de atletism a fost adoptat în 1960, la Congresul ordinar al J.B.A. de la Atena. El a fost realizat după modelul artistului-grafician român, regretatul Radu Veluda, fost maestru al sportului la rugby. Acest steag va fi înălțat vineri pe catargul stadionului „23 August", iar duminică seara va fi încredințat Federației de atletism din Turcia, organizatoarea ediției de anul viitor a competiției.

★ Echipa Iugoslaviei la ștafeta de 4 × 400 m deține o remarcabilă performanță cîștigînd consecutiv 12 titluri balcanice, din 1970 încoace. Dealtfel, alergătorii iugoslavi au fost campioni la această probă de 23 de ori în 40 de ediții...

★ **Săritura în înălțime și cea în lungime au fost probele la care țara noastră a avut cei mai mulți atleți campioni balcanici : Cornel Porumb (1959 și 1961), Eugen Ducu (1962), Alexandru Spiridon (1964 și 1966), Șerban Ioan (1967, 1969 și 1971), Constantin Cîrstea (1976), respectiv Bondoc Ionescu-Crum (1936), Pompiliu Stoichițescu (1939), Adrian Samungi (1965, 1968, 1969), Vasile Sărucan (1970, 1972), Ștefan Lăzărescu** (1975) și Dumitru Iordache (1977).

★ În schimb, la prăjină, în 40 de ediții n-am avut decît un singur cîștigător, Anton Cornel în 1973 (4,90 m).

★ Competiția balcanică este dirijată de Congresul care are loc anual în orașul care găzduiește întrecerile seniorilor. În rest, de bunul mers al activității se ocupă secretarul permanent al J.B.A., ales prin rotație. Au îndeplinit această funcție : Artur Takaci (Iugoslavia) 1957—60, Dimitrios Xiruhakis (Grecia) 1960—64, Todor Todorov (Bulgaria) 1964—68, Victor Firea (România) 1968—72, Refik Tagal (Turcia) 1972—76, Miloș Velicikovici (Iugoslavia) 1976—80, Georgios Marselos (Grecia) din 1980. Ultimul a fost alergător la 110 m garduri, iar în 1962 (14,4) și 1964 (14,7) a fost campion balcanic.

★ Atletul cu cele mai multe victorii balcanice a fost hurdlerul grec Hristos Mantikas care, la primele ediții ale competiției, a cucerit 20 de titluri, la 110 mg și 400 mg. În această privință trebuie remarcată și performanța Iolandei Balaș care a cîștigat titlul balcanic la înălțime de 9 ori consecutiv.

★ **În 1957 la Atena și în 1963 la Helsinki s-au desfășurat întîlniri între reprezentativele masculine ale Balcanilor și Scandinaviei. Din reprezentative au făcut parte atleți din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia, respectiv din Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia și Suedia. Ambele meciuri au fost cîștigate de nordici cu 243—177 și 265,5—171,5.**

PERFORMERI AI ATLETISMULUI ROMÂNESC

ANDREI-BETINI Natalia (n. 1952) — Maestră emerită a sportului ; componentă a echipei României, campioană mondială de cros în 1978, medaliată cu argint la individual ; campioană europeană de sală la 1 500 m în 1975 (4:14,7) și în 1979 (4:03,5), medaliată cu argint în 1976 (4:15,6) și 1978 (4:07,4) ; medaliată cu argint la C.E. de la Praga la 1 500 m (3:59,80) și 3 000 m (8:33,50) ; recordmană mondială de sală la 1 500 m (4:05,0 — 1978 și 4:03,0 — 1979), recordmană mondială în aer liber : 1 milă (4:23,8 — 1977 și 4:22,1 — 1979) ; campioană mondială universitară în 1975 — 8:54,0 la 3 000 m și în 1979 — 4:13,9 la 1 500 m.

ARNĂUT Ion (n. 1910) — antrenor emerit. Tehnician valoros al atletismului nostru, cu o activitate de multe decenii, de care se leagă multe din realizările atletismului din Timișoara și mai ales din Cluj-Napoca.

BALAȘ-SÖTER Iolanda (n. 1936) — Maestră emerită a sportului ; cea mai mare atletă a României : campioană și recordmană olimpică la înălțime în 1960 — 1,85 m și 1964 — 1,90 m ; a îmbunătățit și egalat de 14 ori recordul mondial de la 1,75 m în 1956 la 1,91 m în 1961 ; campioană europeană în 1958 — 1,77 m și 1962 — 1,83 m, medaliată cu argint în 1954 — 1,65 m ; cîștigătoare a criteriului european de sală în 1966 — 1,76 m. Neînvinsă din 1957 pînă în 1965 ! În 1961 deținea primele 64 de rezultate ale bilanțului mondial din toate timpurile. Campioană mondială universitară în 1967 — 1,66 m, 1969 — 1.80 m și 1961 — 1.85 m.

BENGA Ion (n. 1930). Antrenor emerit, cu mari merite în creșterea valorică a rezultatelor la aruncarea discului.

CARAIOSIFOGLU Leonida (n. 1944). Medaliat cu argint la C.E. din 1969 — 1.31:06,6 în proba de 20 km marș.

CĂTINEANU Dorina (n. 1954). Campioană europeană de sală în 1975 — 6,31 m la săritura în lungime.

CIOCHINĂ Șerban (n. 1939). Maestru emerit al sportului ; cîștigător al criteriului european de sală în 1966 — 16,45 m la triplusalt ; medaliat cu bronz la C.E. din 1970 — 16,47 m.

CONSTANTINESCU-NEHOI Olimpiu (n. 1909). Antrenor emerit. Reputat tehnician, cu mari merite în dezvoltarea atletismului la Roman.

COPU Paul (n. 1953). Campion mondial universitar 1979 — 8:57,7 la 3 000 m obstacole.

CORBU Carol (n. 1946). Maestru emerit al sportului ; campion european de sală la triplusalt în 1973 — 16,80 m, medaliat cu argint în 1971 — 16,83 m, 1972 — 16,89 m, 1976 — 16,75 m ; medaliat cu bronz la C.E. din 1971 — 16,87 m și cu argint în 1974 — 16,68 m.

CRĂCIUNESCU IONESCU Florența (n. 1955). Campioană mondială universitară la aruncarea discului în 1981 — 67,48 m.

CUȘMIR Anișoara (n. 1962). A deținut, pentru cîteva minute, recordul mondial la săritura în lungime, cu 7,15 m, la 1 august 1982.

DIACONESCU (DIȚI) Maria (n. 1937). Medaliată cu argint la C.E. din 1962 — 52,10 m la aruncarea suliței. Campioană mondială universitară în 1957 — 52,38 m.

DINU Cristea (n. 1911). Maestru emerit al sportului. Unul dintre cei mai valoroși atleți români în alergările de fond, din anii '30 pînă în 1957.

FLOROIU Ilie (n. 1952). Campion mondial universitar în 1979 la 5 000 m — 14:12,9 și 10 000 m — 29:56,1.

GAZIBARA Georgeta (n. 1954). Componentă a echipei României campioană mondială de cros în 1978.

GHIPU Gheorghe (n. 1954). Campion european de juniori la 1 500 m în 1973 — 3:45,8, medaliat cu bronz la campionatele europene de sală în 1975 — 3:45,4 și 1976 — 3:46,1.

IACOB Antoaneta (n. 1958). Componentă a echipei României campioană mondială de cros în 1978.

ILIE Savel (n. 1927). Maestru emerit al sportului ; valoros alergător de 400 m plat și garduri, cîștigător al Festivalului din 1955 ; 5 titluri de campion balcanic.

IOAN Sorin (n. 1934). Campion mondial universitar la triplusalt în 1961 — 15,93 m.

IOAN Șerban (n. 1948). Medaliat cu bronz la campionatele europene de sală la înălțime în 1970 — 2,17 m și la criteriul european 1969 — 2,14 m.

IOAN (BONCI) Virginia (n. 1949). Maestră emerită a sportului; campioană mondială universitară la săritura în înălțime 1,84 m în 1973. Medaliată cu argint la criteriul european de sală în 1968 — 1,76 m.

IONESCU Vali (n. 1960). Recordmană mondială la săritura în lungime, cu 7,20 m, la 1 august 1982. Medaliată cu bronz la campionatele europene de sală 1982 — 6,52 m.

IOVĂNESCU Cornel. Antrenor emerit. A fost specialist de renume, cu merite deosebite în dezvoltarea atletismului nostru. În ultimii ani ai vieții a muncit la Timișoara.

LOVIN (RAFIRA) Fița (n. 1951). Componentă a echipei României campioană mondială de cros în 1978 ; medaliată cu argint în cursa individuală în 1982 ; medaliată cu bronz la campionatele europene de sală în 1979 la 800 m — 2:03,1.

MANOLIU Lia (n. 1932). Maestră emerită a sportului. Campioană și recordmană olimpică la aruncarea discului în 1968 — 58,28 m. Deține un record impresionant : 6 participări olimpice : 1952 — 42,65 m (VI), 1956 — 43,50 m (IX), 1960 — 52,36 m (III), 1964 — 56,97 m (III), 1972 — 58,50 m (IX).

MELINTE (BEȘLIU) Doina (n. 1956). Campioană europeană de sală la 800 m în 1982 — 2:00,39 ; campioană mondială universitară în 1981 — 1:57,81.

MENIS Argentina (n. 1949). Maestră emerită a sportului ; recordmană mondială la aruncarea discului în 1972 — 66,58 m la Izmir și 67,32 m la Constanța. Medaliată cu argint în 1972 — 65,06 m ; medaliată cu argint la C.E. din 1974 — 64,62 m.

MOINA Ion (n. 1921). Primul maestru emerit al sportului la atletism. Cel mai bun alergător de viteză european în anii de după război : 10,4 s în 1946 și 1948.

PENEȘ Mihaela (n. 1947). Maestră emerită a sportului. Campioană olimpică la aruncarea suliței în 1964 — 60,54 m, medaliată cu argint în 1968 — 59,92 m ; medaliată cu argint la C.E. din 1966 — 56,94 m ; campioană mondială universitară în 1965 — 59,22 m.

PERȚA Nicolae (n. 1944). Medaliat cu bronz la Criteriul european de sală din 1969 — 6,7 s la 50 m.g.

POPA (POPESCU) Cornelia (n. 1950). Maestră emerită a sportului ; medaliată cu argint la C.E. din 1971 — 1,85 m ; medaliată cu argint la campionatele europene de sală în 1970 — 1,82 m și bronz în 1971 — 1,78 m.

PORUMB Cornel (n. 1939). Campion mondial universitar la săritura în înălțime în 1959 — 2,01 m.

PROTEASA Adrian (n. 1959). Medaliat cu bronz la campionatele europene de sală din 1980 — 2,29 m la săritura în înălțime.

PUICĂ (LUCA) Maricica (n. 1950). Campioană mondială de cros în 1982, componentă a echipei României campioană mondială de cros în 1978, cînd a cucerit și medalia de bronz la individual ; medaliată cu argint la campionatele europene de sală din 1982 la 3 000 m — 8:54,26. Recordmană europeană — o milă — 4:21,82 în 1981.

SĂRUCAN Vasile (n. 1945). Medaliat cu bronz la campionatele europene de sală din 1971 — 7,88 m la săritura în lungime.

SILAI (GERGELY) Ileana (n. 1941). Maestră emerită a sportului. Medaliată cu argint la J.O. din 1968 — 2:02,5 la 800 m ; campioană europeană de sală la 1 500 m în 1978 — 4:07,1. Remarcabilă prin longevitatea ei competițională la înalt nivel valoric.

SÖTER Ioan (n. 1927). Antrenor emerit. Două dintre elevele sale, Iolanda Balaș și Viorica Viscopoleanu, au fost campioane olimpice. Finalist el însuși la săritura în înălțime la J.O. din 1952.

SUMAN (FILIP) Mariana (n. 1951). Medaliată cu bronz la C.E. din 1974 — 1:59,8 la 800 m ; medaliată cu bronz la campionatele europene de sală din 1978 — 2:03,4 ; cîștigătoare a finalei „A" a „Cupei Europei" în 1975 — 2:00,6.

ȘTEFĂNESCU (BUFANU) Valeria (n. 1946). Maestră emerită a sportului. Medaliată cu argint la J.O. din 1972 — 12,84 la 100 m.g. ; medaliată cu argint la campionatele europene de sală din 1973 — 8,16 s la 60 m.g. și cu bronz în 1974 — 6,39 m la lungime.

TOBOC Horia (n. 1955). Medaliat cu bronz la campionatele europene de sală în 1980 — 46,86 la 400 m.

TREYBAL Edith. Polisportivă de mare valoare. A făcut parte din reprezentativele țării la schi-fond, înot — bras și atletism. În 1953 a alergat o milă în 5:00,3 — cel mai bun rezultat mondial pe această distanță (recordul lumii a început să fie omologat abia din 1967 !).

UITZ Rudolf. Primul atlet român care a figurat în listele europene : locul 3 cu 43,90 m la aruncarea discului în 1919.

VAMOS Zoltan (n. 1936). Maestru emerit al sportului ; medaliat cu argint la C.E. din 1962 — 8:37,6 la 3 000 m obstacole.

VISCOPOLEANU (BELMEGA) Viorica (n. 1939). Maestră emerită a sportului. Campioană olimpică și recordmană mondială la săritura în lungime în 1968 — 6,82 m ; campioană europeană de sală în 1970 — 6,56 m, medaliată cu bronz în 1971 — 6,53 m ; medaliată cu argint la C.E. din 1969 — 6,45 m.

ZIMBREȘTEANU Gheorghe (n. 1929). Antrenor emerit. Reputat specialist al atletismului, de mai mulți ani antrenor federal.

ZÖRGÖ-RADULY Eva (n. 1954). Cîștigătoare a finalei „A" a „Cupei Europei" în 1979 — 66,28 m la aruncarea suliței ; campioană mondială universitară în 1979 — 67,20 m.

Pagini realizate de Romeo VILARA